

Typering van vijf SoVa-methoden op basis van thema's uit het SoVa leerplankader SoVa

Versie 25 februari 2026

Methode	Link naar de informatiepagina op www.slro.nl
Connect	https://slro.nl/leermiddelen/connect/
Grol-SoVa	https://slro.nl/leermiddelen/grol-sova/
Goud op school	https://slro.nl/leermiddelen/goud-op-school/
Kwink	https://slro.nl/leermiddelen/kwink/
Zie eens	https://slro.nl/leermiddelen/zie-eens/

Inhoud

Inleiding	3
Opzet methode	4
Tijdsinvestering.....	5
Mens- & wereldbeeld	6
Identiteit & didactiek	7
Uitgangspunten SLRO – Samenstelling	8
Uitgangspunten SLRO – Inhoud	9
Pedagogiek/didactiek	10
Sociale veiligheid/veilige omgeving.....	11
Ouders/ ouderbetrokkenheid	12
Zelfinzicht / zelfkennis	12
Waarden	13
Additionele materialen	13
Overige opmerkingen	14
Bevindingen van KOC en Driestar educatief.....	15
Kerdoelen.....	17

Inleiding

In de zomer van 2025 is er een [leerplankader](#) voor een christelijke SoVa-methode opgeleverd die is ontwikkeld in opdracht van de SLRO. Dit leerplankader dient als instrument dat scholen kunnen gebruiken om (bestaande) lesmethodes te toetsen op visie en inhoud. Daarnaast kan het dienen als uitgangspunt tot gesprek met uitgevers. Mogelijk staan zij open voor aanpassingen in het bestaande lesmateriaal als blijkt dat hun product momenteel niet volledig aansluit bij de beschreven uitgangspunten. Uiteraard bepaalt een school zelf hoe belangrijk zij de aspecten die in het leerplankader staan vinden. Wanneer een aspect dat de school relevant vindt niet of alleen impliciet aan bod komt in de methode, kan een school zelf bepalen hoe zij dat aspect toevoegen in de lessen. Het hoeft niet te betekenen dat een methode niet geschikt is voor de school.

In het voorliggende document worden vijf methoden **getypeerd** op basis van de meest relevante aspecten uit het leerplankader.

De uitgevers hebben zelf een analyse van hun methode gemaakt op basis van het leerplankader. Onderwijsadviseurs van KOC (Ben Evink) en Driestar educatief (Bertine Haverhals) hebben de beschrijvingen van de uitgevers doorgenomen en vergeleken met de methodes. Zij bevestigen dat de beschrijvingen een goed beeld geven van de methoden. Daarnaast hebben zij een samenvatting van die beschrijvingen gemaakt die je in document vindt. De volledige documenten van de uitgevers zijn te vinden op de webpagina <https://slro.nl/cases/analyse-van-vijf-sova-methoden/>.

De keus voor deze vijf methoden is gemaakt op basis van de volgende criteria:

- Het is een methode die ontwikkeld is voor protestants-christelijke / reformatorische scholen
- En/of de methode wordt relatief veel gebruikt door scholen die behoren tot de achterban van de SLRO
- En/of de methode wordt regelmatig door scholen uit de achterban van de SLRO bekeken in het oriëntatieproces.

De SLRO is de uitgevers erkentelijk voor hun medewerking aan dit onderzoek en deze vergelijking. We hopen dat het scholen helpt om een keus te maken voor een methode voor de eigen school.

Jan Vreeken, *SLRO projectleider*

	Connect	Grol-SoVa	Goud op school	Kwink	Zie eens
<i>Opzet methode</i>	<p>Alle lessen zijn beschikbaar in online omgeving: Pdf's van handleiding en ondersteunende materialen voor leerlingen + presentatie voor digibord.</p> <p>Er zijn drie jaargangen met elk negen thema's voor groep 1-3, groep 4-6 en groep 7-8</p> <p>9 thema's: advies is om twee lessen over een thema te doen. Je kiest als leerkracht hoe je de activiteiten verdeelt over de twee lessen.</p>	<p>Alle lessen zijn beschikbaar via een online omgeving. De docentbeschrijving is toegankelijk via een webpagina. De uitleg van de les kan via een printfunctie worden uitgeprint, zodat deze ook zonder digitale middelen op andere locaties gebruikt kan worden. Onderdelen zoals lesdoel, tijd en indeling, verdieping, speelveld, materiaallijst en differentiatie worden hierbij niet meegenomen. De lessen zijn beschikbaar voor groep 3 tot en met 8.</p> <p>De lessen voor leerjaar 1-2 bevinden zich momenteel (december 2025) in de ontwikkel- en pilotfase. Deze lessen zijn vanaf de zomer van 2026 beschikbaar voor nieuwe scholen.</p> <p>Bij aanschaf van de methode ontvangt de school een Grol-SoVa koffer met bijbehorende materialen.</p>	<p>Alle lessen zijn beschikbaar in online omgeving:</p> <p>Beschrijving voor docent + bijlagen in pdf én digibordles.</p> <p>Leerjaar 1-7: 20 lessen per leerjaar, geordend volgens 5 thema's. Daarnaast het optionele thema Media vanaf groep 5 met per leerjaar 2 of 3 lessen.</p> <p>Voor groep 8 is er een aparte leerlijn met een andere opzet: er is extra aandacht voor plannen, leerstrategieën, afscheid nemen en de overstap naar het voortgezet onderwijs.</p>	<p>Alle lessen zijn beschikbaar in online omgeving:</p> <p>20 lessen per jaar (1 les per twee weken).</p> <p>Elk jaar worden er volledig nieuwe lessen ontwikkeld en aangeboden</p> <p>Aparte lessen voor onder-, midden- en bovenbouw.</p> <p>Per bouw in een bepaald schooljaar voor alle leerjaren dezelfde les.</p> <p>Er is een archief met een beperkt aantal lessen van eerdere schooljaren.</p>	<p>3 ringbanden. Leerjaar 1-2 Leerjaar 3-5 Leerjaar 6-8</p> <p>10 lesperiodes per leerjaar (les + aanvullend werkmateriaal > genoeg voor vier weken) Per lesperiode worden vier fasen doorlopen: 1: observatie 2: verhaal met vragen 3: activiteit 4: individuele leerlingen</p> <p>2 boxen met kaartensets - PCM in jouw klas - Wij en onze klas (leerjaar 6-8)</p>

	Connect	Grol-SoVa	Goud op school	Kwink	Zie eens
<i>Tijdsinvestering</i>	Advies: 1 les per twee weken. Gr 1-3: 15-20 min per twee weken Gr 4-8: 45 min per twee weken	Elke week 1 les van 30 min	Gr 1-2: 15min Gr 3-5: 30-40 min Gr 6-8: 45-60 min	30 min per week of 45-60 min over 2 weken.	Per 2 weken les van 30-45 min. In blokken van 4 weken spreekt onderwijzer 5 min met 5 a 6 lln.

	Connect	Grol-SoVa	Goud op school	Kwink	Zie eens
<i>Mens- & wereldbeeld</i>	<p>Bijbel is uitgangspunt.</p> <p>Reformatrische lesmethode. Elke les begint met een passend Bijbelgedeelte. Het kind is gevallen door de zonde en heeft behoudenis nodig in Christus.</p>	<p>De Bijbel vormt het uitgangspunt van de methode, maar is niet expliciet in elke les aanwezig. De docent kan, indien gewenst, zelf gebruikmaken van de bijgeleverde Bijbelteksten. Elk thema bevat minimaal vijf bijgeleverde Bijbelteksten, geschiedenissen of gelijkenissen.</p> <p>De methode is gegrond op fundamentele christelijke normen en waarden en richt zich op het bevorderen van vertrouwen. De Vruchten van de Geest (Galaten 5) vormen de hoofdthema's van de methode.</p>	<p>De Bijbel inclusief de de Gouden Regel (Matth. 7:12) vormt het uitgangspunt en fundament van het programma, maar komt in de lessen niet expliciet aan bod.</p> <p>Mensen zijn geschapen naar Gods Beeld, gekend, gewild, bedoeld in relatie te leven met God en de ander. Het leven is niet maakbaar. Jezus geeft de opdracht te leven in woord en daad zoals God dat voor ogen heeft en benoemt in de Gouden Regel: want: 'dat is de Wet en de Profeten', Matth 7:12)</p> <p>Bijbelse waarden komen aan de orde.</p>	<p>Bijbel geen uitgangspunt.</p> <p>Kind is waardevol individu, die zich gekend en gewaardeerd mag weten.</p> <p>Sociale context moet veilig en uitdagend zijn.</p> <p>Geloven in groei.</p> <p>Kernwaarde is empathie.</p>	<p>Bijbel geen uitgangspunt.</p> <p>De auteurs hebben rekening gehouden met de scholen voor Reformatorisch onderwijs en ze hebben de afgelopen jaren veel reformatorische scholgen begeleid.</p> <p>Indien gewenst kunnen scholen ondersteund worden bij het koppelen van de inhoud aan de Bijbel. Tot nu toe hebben de gebruikers hier nog geen behoefte aan gehad, omdat ze aangeven dat de leerlijn is ingebed in waar de school voor staat. Kind wordt gezien als uniek individu. Aanspreken op vermogen tot zelfreflectie, empathie enz. Geen visie vanuit religieus, levensbeschouwelijk, metafysisch perspectief.</p>

	Connect	Grol-SoVa	Goud op school	Kwink	Zie eens
<i>Identiteit & didactiek</i>	Verhouding tot God, gebrokenheid en verlossing door Christus komt aan de orde. Elk thema verwijst naar een Bijbelgedeelte en er worden soms ook Bijbelse personen besproken.	Verwijzingen naar God, gebrokenheid en de gevolgen daarvan komen op een indirecte manier aan bod. Bij groepsnormen, onder andere, wordt vrijheid onder het gezag van God besproken. Er komen verwijzingen (minimaal 5 per thema) aan de orde naar personen, geschiedenissen, gelijkenissen en sprekende teksten uit de Bijbel, zoals de Spreuken.	Verhouding tot God komt niet expliciet aan de orde, maar ligt wel ten grondslag aan de lessen. Zie het kopje 'mens- en wereldbeeld'. In enkele lessen worden Bijbelse / christelijke voorbeelden genoemd zoals Corrie ten Boom.	Geen verwijzing naar God, omgaan met gebrokenheid. Noties als naastenliefde en vergeving komen wel in de methode terug. Een school kan die zelf koppelen aan Bijbelse normen en waarden.	De leerlijn biedt aanknopingspunten voor het gesprek over de verhouding tot God. Deze moet de onderwijzer zelf inbrengen. De verhalen die veel gebruikt worden zijn algemeen van aard en bewust cultureel neutraal. Er is een document beschikbaar bij de uitgever waarin scholen voorbeelden ontvangen van een koppeling met gesprekken over de verhouding tot God.

	Connect	Grol-SoVa	Goud op school	Kwink	Zie eens
<p><i>Uitgangspunten SLRO – Samenstelling</i></p> <p>Paragraaf 3.5 Samenstelling</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht houdt de regie, niet de lesmethode • Echt contact gaat boven virtueel contact • Geen individualisme, er moet voldoende ruimte zijn voor leren in gezamenlijkheid • Digitale hulpmiddelen zijn ter ondersteuning 	<p>Onderwijzer stuurt, echt contact, praten, samenwerken en proefjes uitvoeren. Sporadisch video clipje (optioneel). Gewone lessen geen filmpjes.</p>	<p>De onderwijzer bepaalt de volgorde en tijd van de lessen. Advies qua tijd is (minimaal) 30 minuten per week. De methode is gebaseerd op ervaringsleren en wordt voor circa 90% in het klaslokaal uitgevoerd en voor circa 10% in een kleutergymzaal of buiten. De lesbeschrijving is online beschikbaar en kan worden uitgeprint. De uitvoering vindt daadwerkelijk met elkaar plaats; er worden geen boekjes gebruikt.</p>	<p>Jaarplanning voor de hele school. Leerjaar 1-7 werkt tegelijk aan dezelfde thema's.</p> <p>Extra lessen indien nodig. Digitale omgeving voor onderwijzer. Voor leerlingen staan gesprek, samenwerken e.d. centraal.</p> <p>In een aantal lessen worden video's in gezet als intro van de les. Ze hebben een toegevoegde waarde.</p>	<p>Groepsgerichte aanpak. Digibord is onmisbaar. Elke les bevat een (animatie)filmpje.</p> <p>Alle klassen werken tegelijk aan dezelfde SEL-competenties. Doordat de lessen jaarlijks vernieuwd worden, kan per bouw dezelfde les gegeven worden.</p>	<p>Regie ligt bij de onderwijzer. Geen digitale hulpmiddelen. Lessen verlopen a.d.h.v. verhalenlijnen. Gericht op persoonsvorming.</p>

Uitgangspunten SLRO – Inhoud

Paragraaf 3.6 Inhoud

- Er wordt met eerbied gesproken over de Bijbel
- Respekt voor elk mens als schepping van God en eerbied voor het leven
- Van mensen worden geen idolen gemaakt
- Binnen de methode is aandacht voor identiteit
- Er wordt (ook) gebruik gemaakt van christelijke bronnen
- De leermiddelen doen recht aan de wereldwijde
- De leermiddelen hebben oog voor Gods grootheid in de schepping en de betrokkenheid in de wereld
- De leermiddelen zijn doortrokken van christelijke waarden
- Thema's, teksten en illustraties passen bij een reformatische levenswijze
- Andere opvattingen en leefwijzen komen aan de orde wanneer dat relevant is
- De leermiddelen herlederen aandacht aan het leven vormen van een mening en het maken van verantwoorde keuzes

Connect

Eerbied voor God, de schepping in overeenstemming met de Reformatische traditie.

Grol-SoVa

Eerbied voor God en de schepping, in overeenstemming met de Reformatische traditie, is impliciet aanwezig in de methode en **moet door de onderwijzer worden geboden**. De Bijbel is de voornaamste bron, waarvoor **passende bijgeleverde Bijbelteksten, geschiedenissen en gelijkenissen** beschikbaar zijn in de door de school gewenste vertaling.

Goud op school

De makers zijn christelijk. Teksten en illustraties zijn niet specifiek reformatisch.

Kwink

Er wordt niet over God gesproken. Makers bieden wel de garantie dat er niet gevloekt en negatief over geloof gesproken wordt. Filmpjes bevatten soms elementen als loterij. Aangeklede dieren vormen vaak de hoofdpersonen.

Zie eens

God, schepping en reformatische traditie komen niet expliciet aan bod in deze methode. De onderwijzer moet dit zelf koppelen aan de lessen. De uitgever is bereid hier tips voor te geven. Scholen maken er tot nu toe geen gebruik van, omdat ze zichzelf in staat achten koppelingen te maken bij het kerkelijk jaar en bij passende, relevante Bijbelverhalen/teksten.

<p>Lesdoelen aanwezig. Geen specifieke tips voor differentiatie. Veel praktische opdrachten, geen rollenspellen. Kinderen worden gestimuleerd door voorbeeldvragen om na te denken over eigen gedrag.</p> <p>Didactische opbouw van de lessen: Introductie met de Bijbel, activering voorkennis door middel van gesprek, zichtbaar maken van het onderwerp door middel van het proefje, informatie/instructie, activiteit + nabespreking, afsluiting/reflectie met behulp van het nadenkertje.</p>	<p>Lesdoelen aanwezig. Specifieke tips voor differentiatie aanwezig. Nadenken over eigen gedrag gebeurt door het stellen van reflectievragen. Onderwijzer wordt hierbij ondersteund door voorbeelden van reflectievragen. Bij implementatie is ondersteuning voor het team beschikbaar</p> <p>Mogelijkheid van lessen/interventies door medewerkers van Grol weerbaarheid.</p>	<p>Lesdoelen aanwezig. Er worden geen specifieke tips voor differentiatie binnen een les. gegeven. Overweging van de uitgever is dat de doelen zijn gericht op de gehele groep, complete groepsaanpak in plaats van individuele leerlingen extra hulp geven. Er zijn wel extra lessen beschikbaar voor groepen waarin onveiligheid heerst.</p> <p>Ervaringsleren door gesprekken, spel staan centraal. Bij implementatie behoren twee studiedagdelen waarin de visie, aanpak en uitgangspunten worden toegelicht. Daarnaast wordt binnen het team een stuurgroep samengesteld. Deze groep wordt begeleid door een trainer van Goud om de methode goed te integreren in de school.</p> <p>Mogelijkheid tot interventies, bijvoorbeeld voorbeeldlessen of beeldbegeleiding</p>	<p>Lesdoelen aanwezig (in digibordsoftware). Voor onderwijzers zijn webinars en uitlegvideo's beschikbaar om pedagogisch handelen te versterken. Per 2 a 3 maanden een webinar voor Kwinkscholen. Bijvoorbeeld: Wil je verstorend gedrag, waaronder pesten, voorkomen?</p>	<p>In de leerlijn zijn lesdoelen aanwezig. Moeten nog expliciet gemaakt worden richting de leerling. Geen tips voor differentiatie, wel is het uitgangspunt om af te stemmen op de behoeften van de verschillende persoonlijkheidstypen van de leerlingen. Reflectie aan de hand van een portfolioschrift voor elke leerling. Veel observaties, rollenspellen, kringgesprekken en praktische werkvormen.</p>
--	--	--	--	--

	Connect	Grol-SoVa	Goud op school	Kwink	Zie eens
<i>Sociale veiligheid/veilige omgeving</i>	Gericht op sociale vaardigheden, geen anti-pest methode.	De SoVa-methode is bedoeld als preventief programma om veiligheid en sociaal-emotionele vaardigheden te bevorderen. Bij een erg onveilige groep kan ervoor gekozen worden om aanvullend een Grol Weerbaarheid-training in te zetten.	Hoofddoel van de methode is bevorderen van de sociale veiligheid in de groep/school. Hier werken alle lessen/ doelen naar toe. Daarnaast is de implementatie en de begeleiding van trainers van Goud ook gericht op het 'laten leven' van de methode. Dus Goud niet zien als losse lesjes, maar echt als een geïntegreerde aanpak binnen de school. Eventueel zijn extra interventies door trainers van Goud op School mogelijk.	Elke les eindigt met transitie, zodat onderwijzers doorlopend werken aan preventie. Bijvoorbeeld: Na een les over positieve feedback krijgen kinderen tips waarmee ze hier de komende tijd extra aandacht aan kunnen besteden.	De groene en roze kaartenset kunnen gebruikt worden om elke leerling uit te nodigen zich veilig te voelen. De vertaalslag naar handelen in de klas is gebaseerd op eigen professionaliteit en interpretatie van de onderwijzer. Er worden op meerdere plaatsen in de leerlijn handreikingen gedaan die bijdragen aan het creëren en onderhouden van een veilige leeromgeving. De leerlijn is in te zetten met behulp van de eraan gekoppelde PCM-training. Leerkrachten krijgen in de training PCM én in de leerlijn doorlopend manieren aangereikt om elke leerling te bereiken en samen met de groep voor een veilige (leer)omgeving te zorgen.

	Connect	Grol-SoVa	Goud op school	Kwink	Zie eens
<i>Ouders/ ouderbetrokkenheid</i>	Incidenteel suggestie voor ouderbetrokkenheid.	Er worden suggesties gegeven om ouders bij het thema te betrekken. Schooljaar 25-26 wordt er per thema een ouderbrief ontwikkeld om het thema/vrucht van de Geest te introduceren.	Per thema zijn ouderbrieven beschikbaar. Er komt een oudergids met de visie van Goud en de aanpak in de thuissituatie. Het is mogelijk om een ouderavond door een medewerker van Goud te laten verzorgen.	Ouderbetrokkenheid kan bevorderd worden door middel van ouderbrief, oudermagazine, koelkastposter, ondersteuning ouderavond.	Incidenteel wordt een suggestie voor ouderbetrokkenheid gegeven.
<i>Zelfinzicht / zelfkennis</i>	Karaktereigenschappen, zelfvertrouwen, basisemoties en communicatie komen veel aan de orde.	Karaktereigenschappen, zelfvertrouwen, basisemoties, communicatie, psychologische basisbehoeften komen veel aan de orde. Dit zit verweven in het ervaringsleren. Kinderen reflecteren o.a. door de vraag: Wie vond jij heel erg goed in deze activiteiten? Zelfinzicht en zelfkennis komt specifiek aan bod in het thema 'Besef van jezelf.'	Karaktereigenschappen, zelfvertrouwen, basisemoties, communicatie, psychologische basisbehoeften komen veel aan de orde. Kinderen ontwikkelen praktische wijsheid door te ervaren, bespreken en reflecteren. Ze oefenen onder andere met situaties waarin belangen of waarden botsen, zoals een balans vinden tussen voor jezelf opkomen en tegelijkertijd rekening houden met een ander.	Karaktereigenschappen, zelfvertrouwen, basisemoties, communicatie, psychologische basisbehoeften komen veel aan de orde. Het Kwink emotiewiel kan voor scholen bruikbaar en nuttig zijn. Kinderen leren bij het maken van keuzes af te wegen tussen hun eigen belang en dat van de ander door middel van de 'Kwinkslag' een keuzechecker.	De nadruk ligt op karaktereigenschappen, emoties, emotieregulering, communicatie en vervulling van psychologische basisbehoeften. Elke leerling krijgt inzicht in zijn eigen Distressgedrag, zijn omgevingsvoorkeur, zijn favoriete manier van samenwerken, favoriete communicatiekanaal en de manier waarop hij/zij wordt gemotiveerd. Door anderen, en door zichzelf.

	Connect	Grol-SoVa	Goud op school	Kwink	Zie eens
<i>Waarden</i>	Vreedzaamheid, Rentmeesterschap, dankbaarheid, barmhartigheid, zelfbeheersing, vergeving en verantwoordelijkheid komen expliciet aan de orde.	Barmhartigheid, zelfbeheersing, rechtvaardigheid, trouw, vreedzaamheid, verantwoordelijkheid, zachtmoedigheid, vergeving, dankbaarheid, komen expliciet aan de orde.	Barmhartigheid, zelfbeheersing, trouw, gehoorzaamheid, vreedzaamheid, verantwoordelijkheid, zachtmoedigheid en vergeving komen expliciet aan de orde.	Barmhartigheid, zelfbeheersing, rechtvaardigheid, gehoorzaamheid, vreedzaamheid, verantwoordelijkheid, vergeving en dankbaarheid komen expliciet aan de orde.	Zelfbeheersing, rechtvaardigheid, respect, vreedzaamheid, verantwoordelijkheid en dankbaarheid komen expliciet aan de orde.
<i>Additionele materialen</i>	Nadenkertjes / vlaggenlijn	Grol SoVa-koffer	Er wordt gewerkt met een beperkte boekenlijst die scholen aanschaffen. Vaak zijn deze boeken al aanwezig in de school, bijna alle boeken zijn bedoeld voor groep 1 tot en met 3.	Kwink-emotiedagboek, rustvis, handpoppenset basis + uitbreiding, prentenboekenserie 'hoe doe je dat'	Schrift (portfolio) die van leerjaar 3 t/m 8 met de leerling mee gaat. Er zijn prentenboeken in ontwikkeling bij de lessen voor groep 1 en 2. Het eerste prentenboek wordt in februari 2026 naar de deelnemende scholen verstuurd.

	Connect	Grol-SoVa	Goud op school	Kwink	Zie eens
<i>Overige opmerkingen</i>		<p>De uitgever biedt aan elke groep ergens in de schoolloopbaan een gastles van 1.5 uur aan. Deze gastles gaat over het thema 'Grenzen aangeven.'</p> <p>Er is een automatische koppeling tussen Grol Sova en de SLRO burgerschapsboom. Er is een document beschikbaar waarin voor alle burgerschapsdoelen beschreven staat hoe je met de lessen van Grol-SoVa eraan kunt werken.</p>	<p>Zit in erkenningstraject NJI. Oudergids in ontwikkeling. Document met bijbelse onderbouwing wordt binnenkort gedeeld met de scholen.</p>	<p>Online methode SEL. Goed onderbouwd (NJI) Nieuw 25-26: Kwinkelingen, gericht op korte momenten van rust, aandacht, verbinding met de klas. Overzicht video's voor onderwijzer.</p>	<p>Volgen van minimaal PCM-basistraining voor alle teamleden is van belang</p>

Bevindingen van KOC en Driestar educatief

N.B. deze groene tekst is zo objectief mogelijk geformuleerd, maar bevat ook een mening. In tegenstelling tot de rest van het document.

<p>Sterk:</p> <ul style="list-style-type: none">- Christelijke identiteit volledig verweven in de lessen.- Lessen praktisch en behapbaar.- Realistisch: gemiddelde leerkracht zal hier goed mee uit de voeten kunnen- Proefjes dagen uit om te werken aan sociale vorming (dat is meer dan vaardigheden)- <p>Aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Er worden nu (december 2025) niet echt tips gegeven voor ouderbetrokkenheid. Voorjaar 2026 zullen er bij ieder thema ouderbrieven/posters beschikbaar komen- Bij het lesdoel staan er verschillende activiteiten beschreven. Je bepaalt als leerkracht in welke volgorde je de activiteiten uitvoert. Geen didactisch model als EDI wordt gevolgd/	<p>Sterk:</p> <ul style="list-style-type: none">- Leerlingen zijn waarschijnlijk heel betrokken bij de activiteiten/lessen, doordat ze praktisch aan de slag gaan.- Voorbeelden van reflectievragen (In de loop van de leerjaren zijn er kleine verschillen)- Tips voor vragen die je kunt stellen als de les minder lekker liep/loopt (voor alle lessen grotendeels hetzelfde)- Leerkrachten hebben de mogelijkheid om bij elke les opmerkingen te plaatsen. Deze opmerkingen blijven altijd bij de groep en kunnen als een groepsvolgsysteem dienen.- De uitgever biedt aan elke groep ergens in de schoolloopbaan een gastles van 1.5 uur aan. Deze gastles gaat over het thema 'Grenzen aangeven.' <p>Aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Voor de onderwijzer vraagt het 'ervaringsleren' veel wat betreft het	<p>Sterk:</p> <ul style="list-style-type: none">- Concrete lessen, heldere thema's.- Volledige leerlijn wat betreft sociale vaardigheden.- Gemiddelde leerkracht zal de lessen makkelijk kunnen geven- Aandacht voor ouderbetrokkenheid.- In groep 8 veel aandacht voor voorbereiding op vaardigheden VO.- Afwisselende opdrachten, waar leerlingen actief bij zijn.- Theoretische verantwoording goed doordacht. Visie wordt onderbouwd door onder andere aspecten van PBS, operantiele leertheorie en sociaal-ecologische model en psychologische aspecten als spiegelneuronen.- Met de 20 lessen werk je niet alleen aan de sociaal-emotionele kerndoelen, maar worden ook alle burgerschapskerndoelen gedekt. <p>Aandachtspunten:</p>	<p>Sterk:</p> <ul style="list-style-type: none">- Heel complete methode, gebaseerd op wetenschappelijk onderbouwd SEL-model.- Veel aanvullend materiaal, zowel voor de leerkracht als voor de ouders- 'Goed onderbouwd' (Opgenomen in databank NJI) <p>Veel interactie in lessen. Concrete materialen en visuele ondersteuning in digibordlessen.</p> <p>Aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Er wordt veel gewerkt met animaties (tekenfilmstijl) en aangeklede dieren.- Er komen omstandigheden/decors aan bod waar christenen terughoudend of afwijzend over zijn (bijvoorbeeld loterij, kermis of circus).- Doordat er elk jaar compleet nieuwe lessen ontwikkeld worden, zal jaarlijks bekeken moeten worden of alle inhouden voldoende passen bij de	<p>Sterk:</p> <ul style="list-style-type: none">- Als je als school veel doet met het PCM concept, en als leerkracht voel je je er competent bij, is het heel krachtig dat de SoVa-lessen daarop voortborduren.- Veel aandacht voor het ontwikkelen van zelfinzicht en het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen gedrag en het lezen (en afstemmen op) de behoeften van anderen. <p>Aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Leerkrachten die zelf niet voldoende PCM doorgronden, zullen niet alles uit de lessen halen wat erin zit- Veel praat- en reflectie-activiteiten: het kan een uitdaging zijn om alle leerlingen daarbij betrokken te laten zijn.- Onderwijzers die de PCM training hebben gevolgd zijn in staat elke leerling gemotiveerd te hebben en te houden.- Sommige thema's van verhalen sluiten minder aan bij een
---	--	--	--	--

<i>Connect</i>	<i>Grol-SoVa</i>	<i>Goud op school</i>	<i>Kwink</i>	<i>Zie eens</i>
	<p>sensitief en responsief zijn. Ook de didactische werkvorm kan voor onderwijzers minder bekend zijn en als meer uitdagend dan een gewone methodeles ervaren worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle thema's en lessen komen eens per twee jaar aan bod. Onderwijzers kunnen zelf keuzes maken en moeten overzicht houden wat wanneer aan bod komt / is geweest. - Sommige activiteiten komen meerdere keren in de schoolloopbaan terug. Dat is een bewuste keus gebaseerd op essenties van ervaringsleren. Het is goed als je je als leerkracht daarvan bewust bent en het kunt uitleggen aan kinderen. Het streven is dat materialen, aantallen en reflectievragen steeds moeilijker worden. - De leerkracht moet zelf bepalen of, hoe 	<ul style="list-style-type: none"> - Christelijke identiteit alleen impliciet aanwezig (een verantwoording van Bijbelse onderbouwing is in ontwikkeling) ADI model wordt gevolgd. De fasen zijn samengevat in Terugblik, Uitleg, Aan de Slag en Check. 	<p>identiteit van de school.</p>	<p>reformatische school.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komt het aanleveren van sociale vaardigheden voldoende uit de verf? De uitgever gaat er vanuit van wel, omdat er een koppeling gemaakt wordt tussen de aandachtspunten van de SLO, en observeerbaar gedrag van leerlingen. Door het maken van aantekeningen (door de onderwijzer én de leerling) merken we dat onderwijzers zich er veel mer van bewust zijn dat hun benadering van de leerling er toe doet.

<i>Connect</i>	<i>Grol-SoVa</i>	<i>Goud op school</i>	<i>Kwink</i>	<i>Zie eens</i>
	<p>en wanneer je iets wilt doen met de genoemde Bijbelgedeelten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Methode gaat enkel uit van ervaringsleren. <p>Geen principes als EDI of iets dergelijks.</p>			

Kerdoelen

Zie de bijlage in de uitgebreide beschrijvingen van de uitgever hoe de methode zich verhoudt tot het leerplankader, voor welke nieuwe kerndoelen (2025) op het gebied van mens en maatschappij en burgerschap wel en niet gedekt worden met de methode.